

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا

دانشکده پزشکی

پایان نامه برای اخذ درجه دکترای پزشکی عمومی

عنوان :

بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر نظریه رفتار برنامه ریزی شده بر بهبود رفتار های ایمن ترافیکی
دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان فسا

استادان راهنما :

دکتر نوید علی نژاد

دکتر علی خانی جیحونی

نگارش:

فاطمه بلاغی اینالو

شماره پایان نامه: ۹۱۵۰

خرداد ۱۴۰۱

چکیده:

بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر نظریه رفتار برنامه ریزی شده بر بهبود رفتار های ایمن ترافیکی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان فسا

مقدمه: حوادث یکی از معضلات مهم و رو به رشد جامعه امروز می باشد. مهمترین پیامدهای آسیب های ترافیکی، پیامدهای ناشی از وقوع حوادث ترافیکی بر عابران پیاده است. کودکان به روشهای مختلفی دچار حوادث ترافیکی می شوند. هدف از انجام این مطالعه بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر نظریه رفتار برنامه ریزی شده بر بهبود رفتار های ایمن ترافیکی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان فسا بود.

روش بررسی: پژوهش حاضر به صورت نیمه تجربی بر روی ۲۰۰ نفر از دانش آموزان مقطع چهارم و پنجم دبستان شهرستان فسا انجام شد. در این مطالعه نمونه ها به دو گروه ۱۰۰ نفره آزمون و کنترل تقسیم شدند. دانش آموزان پرسشنامه مبتنی بر الگوی پرسید-پروسید را قبل و سه ماه بعد از مداخله آموزشی تکمیل کردند. مداخله آموزشی برای گروه آزمون شامل ۸ جلسه آموزشی ۴۵ تا ۵۰ دقیقه ای در هشت هفته (هر هفته یک جلسه) به روش های بحث گروهی کوچک، پرسش و پاسخ و نمایش عملی و همچنین بهره گیری از نمایش فیلم، پاور پوینت و کتابچه آموزشی بود. داده ها با استفاده از نرم افزار spss22 و آزمون های آماری تی زوجی، تی مستقل، کای اسکور و در سطح معنی داری $p < 0/05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: میانگین سنی دانش آموزان گروه آزمون $7/96 \pm 0/74$ سال و گروه کنترل $7/90 \pm 0/81$ سال ($p=0/314$) و میانگین بعد خانوار در گروه آزمون $4/10 \pm 1/08$ و در گروه کنترل $4/22 \pm 1/02$ ($P=0/228$) بود که بر اساس آزمون تی مستقل تفاوت معنی داری در سن دو گروه نشان نداد. نتایج نشان داد که قبل از مداخله آموزشی اختلاف معنی داری بین دو گروه آزمون و کنترل از نظر میزان آگاهی، نگرش، نرم های انتزاعی، کنترل رفتاری درک شده، قصد رفتاری و رفتارهای ایمن عبور از خیابان وجود ندارد. اما در ۳ ماه پس از مداخله آموزشی گروه آزمون نسبت به گروه کنترل افزایش چشمگیری در خصوص هر کدام از موارد ذکر شده نشان داد و اختلاف معنی دار می باشد.

بحث و نتیجه گیری: یافته های این پژوهش حاکی از اثربخشی اجرای مداخله آموزشی بر آگاهی، نگرش، نرم های انتزاعی، کنترل رفتاری درک شده، قصد رفتار و انجام رفتارهای ایمن ترافیکی در دانش آموزان پایه چهارم ابتدایی بود. رفتارهای ایمنی ترافیکی باید از طریق آموزش عملی و تمرینی در رفتار کودکان نهادینه شود. برنامه آموزشی موفق باید با تمرین های کافی همراه باشد تا اعمال حرکتی خودکار شود و ظرفیت ذهنی افزایش یافته ای را برای تصمیم گیری در هنگام عبور وجود بیاورد.

واژگان کلیدی: آگاهی، نگرش، دانش آموزان، رفتار های ایمن ترافیکی

Abstract:

The effect of educational intervention based on the theory of planned behavior on improving safe traffic behaviors of elementary school students in Fasa city

Introduction: Accidents are one of the most important and growing obstacles in today's society. The most important consequences of traffic injuries are the consequences of traffic accidents on pedestrians. Children are involved in traffic accidents in different ways. The purpose of this study was to investigate the effect of educational intervention based on the theory of planned behavior on improving safe traffic behaviors of elementary school students in Fasa city.

Materials and Methods: The present study was performed quasi-experimentally on 200 4th and 5th school students in Fasa. In this study, the samples were divided into two groups of 100 test and control. Students completed a questionnaire based on the question-process model before and three months after the educational intervention. The educational intervention for the experimental group consisted of 8 training sessions of 45 to 50 minutes in eight weeks (one session per week) with small group discussion methods, questions and answers and practical demonstrations, as well as the use of videos, PowerPoint and educational booklets. Data were analyzed using spss22 software and paired t-test, independent t-test, chi-square and at the significance level of $p < 0.05$.

Results: The mean age of students in the experimental group was 7.96 ± 0.74 years and in the control group was 7.90 ± 0.81 years ($p = 0/314$) and the mean family dimension in the experimental group was 4.10 ± 1.08 and in the control group 4.22 ± 1.02 ($P = 0.228$) which showed no significant difference in age between the two groups based on independent t-test. The results showed that before the educational intervention, there was no significant difference between the experimental and control groups in terms of knowledge, attitude, abstract norms, perceived behavioral control, behavioral intent and safe cross-street behaviors. However, in 3 months after the educational intervention, the experimental group showed a significant increase compared to the control group in each of the mentioned cases and the difference is significant.

Conclusion: Findings of this study indicated the effectiveness of educational intervention on knowledge, attitude, abstract norms, perceived behavioral control, intention to behave and perform safe traffic behaviors in first grade elementary students. Traffic safety behaviors should be institutionalized in children's behavior through practical training and practice. A successful training program must be accompanied by sufficient practice to automate motor actions and increase mental capacity to make decisions when passing.

Keywords: Awareness, attitude, students, safe traffic behaviors